

18. 7. 2002

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řetězové dopisy

Každý z nás jistě někdy v dětství obdržel dopis, který začínal slovy: opiš tento dopis pětkrát, šestkrát nebo i vícekrát a rozešli jej svým přátelům. Dále v dopise byl obsažen příkaz poslat něco osobě, která je na prvním místě v seznamu adres uvedených na konci dopisu.

Každý z nás jistě někdy v dětství obdržel dopis, který začínal slovy: opiš tento dopis pětkrát, šestkrát nebo i vícekrát a rozešli jej svým přátelům. Dále v dopise byl obsažen příkaz poslat něco osobě, která je na prvním místě v seznamu adres uvedených na konci dopisu. Někdy to byla pohlednice či samolepka, ale posílaly se i pětikoruny a ve svém okolí znám několik jedinců, kteří si tímto způsobem přišly na pěkných pár set korun, což před patnácti lety byla pro dítě závratná částka.

Tyto řetězové dopisy, které jsou hojně rozšířeny po celém světě, lze považovat za jakýsi zvláštní druh pyramidové hry. Typický řetězový dopis obsahuje jména a adresy několika jedinců. Osoba, která obdrží řetězový dopis je instruována, aby zaslala určitou věc, ve většině případů je to jistá suma peněz, jedinci, který je uveden na začátku seznamu. Následně jméno tohoto jedince dle instrukcí vyškrtne ze seznamu a své jméno připiše na konec tohoto seznamu. Dopis v této nové formě rozešle několika dalším osobám, které mají výše naznačený postup zopakovat. V dopise je obsažen příslib, že v případě dodržení instrukcí se jméno dané osoby přemístí na začátek seznamu, a tak i ona obdrží značné množství peněz.

Řetězové dopisy fungují v podstatě na stejných jednoduchých pravidlech jako klasické pyramidové hry. Každý člen musí k účasti v systému složit určitý vstupní poplatek, tedy nejčastěji peníze, a poslat je přesně určené osobě, která má to štěstí, že do systému vstoupila před ním a již profituje. Další podmínkou je sehnat určité množství nových členů systému, a to tak, že jim nový člen zašle tento řetězový dopis. Pak musí nový člen jen doufat, že se řetěz nepřeruší a najde se dostatek nových investorů, aby i on vydělal.

I na této formě pyramidové hry může poměrně slušně vydělat ten, kdo ji iniciuje nebo kdo se do ní zapojí záhy po jejím vzniku. I zde platí pravidlo, že tak dlouho dokud existuje dostatečné množství lidí, kteří jsou ochotní se do pyramidové hry či řetězového dopisu zapojit a vytvořit tak další úroveň struktury, investoři nad touto úrovní jsou v bezpečí a vydělávají. Ve finančních kruzích se pro tento jev používá pojmu teorie většího blázna. Tato teorie vychází z principu, že pokud jsi schopen najít někoho, kdo je ochotný zaujmout tvé místo ve struktuře - tedy většího blázna - skutečnost, že jsi byl blázen a investoval, je pak nepodstatná.

Z hlediska platného trestního práva je možno provozovatele řetězové dopisy stíhat pro trestný čin provozování nepoctivých her a sázek. Trestného činu provozování nepoctivých her a sázek se podle trestního zákona dopustí ten, kdo provozuje peněžní nebo jinou podobnou hru nebo sázku, jejíž pravidla nezaručují rovné možnosti výhry všem účastníkům. Přičemž důvodem pro použití vyšší trestní sazby je skutečnost, že pachatel získá tímto činem značný prospěch.

Pro potřeby tohoto ustanovení se za peněžní hru považuje řetězové hra, při které počet jejích účastníků vzrůstá geometrickou řadou, přičemž dříve zapojení účastníci hry mají získat několikanásobek svého vkladu do hry, a to na úkor účastníků hry, kteří se do ní zapojili později.

Pod uvedené vymezení lze řetězové dopisy subsumovat, a proto i jako trestný čin provozování nepoctivých her a sázek stíhat, tedy pokud jsou splněny jak formální, tak i materiální znaky tohoto trestného činu. Provozovatele řetězové hry je samozřejmě také možno stíhat i za další trestné činy, zejména podle hlavy druhé zvláštní části trestního zákona.

V souvislosti s řetězovými dopisy je zapotřebí poznamenat, že v zahraničí je tato aktivita trestně postihována. V některých zemích je dokonce i samostatně upravena. Příkladem mohou být Spojené státy americké, kde řetězové dopisy porušují zákon o poštovních loteriích (Title 18, United States Code, Section 1302, the Postal Lottery Statute). Pro ilustraci lze uvést, že podle tohoto zákona může být peněžitým trestem nebo trestem odnětí svobody potrestán každý, kdo například vědomě vloží do pošty, nebo pošle či doručí prostřednictvím pošty jakýkoliv dopis, balíček, dopisnici, oběžník, který se týká jakékoliv loterie, dárkového podniku nebo podobného schématu nabízejícího možnost zisku či výhry zcela nebo částečně závislého na losu či náhodě nebo jakýkoliv tiket do loterie nebo část z něj, listinu, certifikát nebo jiný obdobný nástroj zastupující nebo sloužící jako tiket, podíl nebo účast závislé na události loterie, dárkového podniku nebo podobného schématu nabízejícího možnost zisku či výhry zcela nebo částečně závislého na losu či náhodě atd.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)